

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie**

Lublin, dnia 17 maja 2011 r.

**Dyrektor
Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych
w Warszawie**

LLU-4101-23-03/2010
P/10/148

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Lublinie skontrolowała w Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych w Warszawie, zwanym dalej „Centrum” lub „CKPŚ”, działalność prowadzoną w latach 2008-2010 (do 30 września).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, którego podpisania odmówiono pismem z dnia 30 marca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Centrum w zakresie objętym kontrolą, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Podstawą pozytywnej oceny było:

- legalność i celowość działalności prowadzonej przez Centrum,
- podejmowanie działań w celu optymalizacji kosztów wykonywanych zadań,
- prawidłowe gospodarowanie majątkiem trwałym i jego rzetelne ewidencjonowanie.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- wykorzystania w 2008 r. środków funduszu leśnego w kwocie 1,6 mln zł niezgodnie z art. 58 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach², tj. na sfinansowanie zadań zleconych przez Ministra Środowiska, związanych z wdrażaniem Sektorowego Programu Operacyjnego Infrastruktura Środowisko,
- nierzetelnego sporządzenia dowodów księgowych przyjęcia na stan środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych (dowód OT) oraz zmiany miejsca ich użytkowania.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59 ze zm.

1. Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych jest jednostką organizacyjną Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (PGL LP) o zasięgu krajowym, o której mowa w art. 32 ust. 2 pkt 4 ustawy o lasach, utworzoną z dniem 1 listopada 2006 r. przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych³ (dalej DG LP). Działalność Centrum w latach 2008 – 2010 (do 30 września) nie wykraczała poza zakres określony w zarządzeniach DG LP nr 56 z 17 października 2007 r. (56/2007) i nr 51 z 3 sierpnia 2009 r. (51/2009) w sprawie CKPŚ.

Koszty realizowanych zadań w latach 2008 – 2010 (do 30 września) wyniosły 9 438 tys. zł, w tym:

- 3 647 tys. zł (38,6 %) na rzecz gospodarki leśnej, związane głównie z realizacją trzech projektów PGL LP współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, dotyczących tzw. „retencji górskiej” i „retencji nizinnej” oraz rekultywacji na cele przyrodnicze zarządzanych przez PGL LP terenów zdegradowanych, popoligonowych i powojaskowych,
- 5 791 tys. zł na zadania dotyczące działalności poza gospodarką leśną, realizowane na rzecz administracji rządowej, głównie (5 726 tys. zł) w zakresie wdrażania Sektorowego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ), zlecone Centrum do realizacji przez Ministra Środowiska na podstawie zawartego porozumienia⁴.

Stwierdzono, że Centrum nie wykonywało niektórych z przewidzianych ww. zarządzeniami zadań. Dotyczy to m.in. zadań ukierunkowanych na zwiększone pochłanianie dwutlenku węgla przez lasy i innych zadań z tym związanych (z uwagi na brak norm prawnych) i zadań, które miały być zlecane przez Komisję Europejską w zakresie obsługi instrumentu Life +⁵ (brak zleceń – zadania w tym zakresie pozostały na poziomie KE).

2. Podstawą gospodarki finansowej CKPŚ były plany finansowo-gospodarcze, stosownie do wymogów § 6 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe⁶. Analiza wykonania tych planów wykazała, że uzyskane przez CKPŚ w latach

³ Decyzja nr 73 z dnia 31 października 2006 r.

⁴ Porozumienie w sprawie realizacji Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” dla osi priorytetowej V – Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych zawarte 26 czerwca 2007 r. pomiędzy Ministrem Środowiska i Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych.

⁵ „Instrument Life +” – Instrument finansowy UE finansujący w 50-70% projekty z zakresu ochrony środowiska i przyrody, w tym w szczególności projekty dotyczące ochrony sieci „Natura 2000”.

⁶ Dz. U. Nr 134, poz. 692.

2008 – 2010 (do 30 września) przychody (5 912 tys. zł) były niższe od poniesionych w tym okresie kosztów o 37 %. Rok 2008 zamknął się zyskiem (brutto) 4 tys. zł, w 2009 r. Centrum odnotowało stratę (brutto) w wysokości 2.075 tys. zł. Strata na dzień 30 września 2010 r. wyniosła (brutto) 1 455 tys. zł. Zdaniem NIK przyczyną tego stanu mógł być brak bieżącego finansowania kosztów realizacji zadań poza gospodarką leśną, zlecanych przez Ministra Środowiska (refundacja obejmowała koszty poniesione przez Centrum w okresie nawet dwóch lat wstecz).

NIK negatywnie ocenia wykorzystanie przez Centrum w 2008 r. środków z funduszu leśnego w kwocie 1 618 156,52 zł na finansowanie kosztów związanych z wdrażaniem POIiŚ, tj. niezgodnie z przeznaczeniem wynikającym z przepisów art. 58 przywołanej wcześniej ustawy o lasach, jak też z wewnętrznymi regulacjami PGL LP (§ 16 ust. 2 pkt 1 lit. c zarządzenia 56/2007 DG LP). Podkreślenia wymaga, że Minister Środowiska przekazał Centrum ww. kwotę w połowie 2009 r., a CKPŚ dopiero w trakcie kontroli NIK dokonało zwrotu tych środków do Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

3. W badanym okresie CKPŚ uzyskało z Dyrekcji Generalnej LP 3 612 tys. zł w związku z wykonywaniem zadań na rzecz gospodarki leśnej. Zadania te były realizowane po koszcie wykonania. Centrum nie powiększało wynagrodzenia o prowizję, pomimo, że możliwość taka była przewidziana w obowiązującym do dnia 2 sierpnia 2009 r. zarządzeniu 56/2007 DG LP (dopiero zarządzeniem 51/2009 DG LP z dnia 3 sierpnia 2009 r. wprowadzono zasadę sprzedaży usług CKPŚ na rzecz innych jednostek organizacyjnych LP po koszcie wytworzenia).

4. NIK pozytywnie ocenia działania CKPŚ na rzecz ograniczania kosztów realizowanych zadań. Analiza kosztów poniesionych przez CKPŚ w badanym okresie wykazała, że największe pozycje kosztów Centrum to: płace i pochodne (75,5 %), usługi obce (16 %) i amortyzacja (3,1 %). Zasadniczym elementem oddziaływania na poziom kosztów płac było zatrudnianie pracowników CKPŚ w drodze konkursów z wyborem oferty pracowników o najbardziej optymalnym stosunku ich doświadczenia i oczekiwań płacowych, z uwzględnieniem ram finansowych obowiązujących w tym zakresie w PGL LP. Badanie wybranych zakupów usług (pięciu o łącznej wartości 533 tys. zł) wykazało, że Centrum zleciło je podmiotom, które złożyły najkorzystniejsze oferty, a w przypadku opóźnień realizacji zlecenia egzekwowało kary umowne.

Koszty działalności CKPŚ były rzetelnie ewidencjonowane. Badanie zapisów na wybranych kontach (usługi obce i zużycie materiałów i energii) na sumę 1.697,9 tys. zł wykazało jedynie dwa błędne opisy operacji gospodarczych (na kwotę 666 zł), co uchybiało przepisom art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁷, w związku z art. 24 ust. 2 tej ustawy. Nie miało to jednak wpływu na prawidłowość sprawozdań finansowych.

5. Centrum prawidłowo gospodarowało majątkiem trwałym⁸. W badanym okresie inwentarzowa wartość początkowa środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych wzrosła z 276,7 tys. zł na początek roku 2008 do 554,6 tys. zł na koniec września 2010 r. Wynikało to głównie z zakupu sprzętu komputerowego, telefonów oraz mebli biurowych w związku ze zwiększeniem zatrudnienia.⁹ Ze względu na niską wartość (poniżej 14 tys. euro) przy zakupie tych środków trwałych nie stosowano ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁰ (art. 4 pkt 8 ustawy). Zgodnie z art. 16d ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych¹¹ zakupione składniki mienia wprowadzono do ewidencji księgowej w miesiącu przekazania ich do użytkowania oraz prawidłowo rozpoczęto ich amortyzację, stosownie do art. 16h ust. 1 pkt 1 tej ustawy. Stwierdzono jednak nierzetelnie sporządzone trzy (spośród 32 badanych) dowody księgowe przyjęcia do użytkowania środka trwałego (OT), w których wpisano numer seryjny innego komputera niż dotyczył dany dowód. Ponadto w trzech dowodach zmiany miejsca użytkowania środków trwałych (spośród 13 przeanalizowanych) stwierdzono niezgodne ze stanem faktycznym numery seryjne komputerów. Nieprawidłowości te mogą utrudniać ustalenie miejsca użytkowania sprzętu, a także osoby materialnie odpowiedzialnej za powierzone mienie.

6. Zgodnie z zasadami prezentacji danych w sprawozdaniach finansowych PGL LP za 2008 i 2009 r., określonymi odpowiednio w zarządzeniach DG LP: nr 94 z 11 grudnia 2008 r. i nr 90 z 22 grudnia 2009 r., Centrum wykazało podatek dochodowy w rachunkach zysków i strat za ww. lata. Pomimo, że CKPŚ nie rozlicza się samodzielnie w zakresie podatku dochodowego z urzędem skarbowym - prawidłowość jego obliczenia za 2008 r. została

⁷ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

⁸ CKPŚ nie posiadało w zarządzie lub użytkowaniu gruntów, lasów lub innych nieruchomości.

⁹ Zatrudnienie wzrosło w badanym okresie z 26 osób w 2008 r. do 46 w okresie I-III kw. 2010 r.

¹⁰ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

¹¹ Dz. U. z 2011 r. Nr 74, poz. 397 ze zm.

stwierdzona przez biegłego księgowego, badającego sprawozdanie finansowe Centrum za 2008 rok.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. wykorzystywanie środków funduszu leśnego wyłącznie do finansowania zadań przewidzianych w art. 58 ustawy o lasach,
2. podjęcie działań w celu zapewnienia środków do bieżącego finansowania kosztów realizacji zadań zleconych przez administrację rządową,
3. zapewnienie rzetelnego sporządzania dowodów OT oraz zmiany miejsca użytkowania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Dyrektora CKPŚ w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Dyrektorowi CKPŚ prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.